

زوفا

مایکل پی.وی. برت

در نگاه اول، چیزی خاصی در مورد زوفا به چشم نمی‌آید. سلیمان از سروهای بلند قامت لبنان و زوفا که از دیوارها بیرون زده بود، سخن گفته است (اول پادشاهان ۴: ۳۳؛ عبرانیان ۹: ۱۹). این دو، سروها و زوفا، در دو منظر متفاوت قرار دارند: از بزرگ و زیبا تا کوچک و ساده. زوفا یک گیاه بوته‌ای کوچک است که عمدتاً در مکان‌های خشک و صخره‌ای مانند دیوارها رشد می‌کند. ویژگی بارز آن، شاخه‌های اسفنجی‌اش است که رطوبت را جذب کرده و آن را به اجسام دیگر منتقل می‌کند، به ویژه زمانی که گیاه تکان می‌خورد. این توانایی ساده در جمع‌آوری و پراکنده کردن مایعات، آن را برای نقش کلیدی‌اش در آیین‌های تشریفاتی عهد عتیق، که همگی نمادین و پیشگویی‌هایی به سوی کار قربانی مسیح بودند، مناسب ساخته است.

اشارات عهد جدید به زوفا، بر این واقعیت تأکید می‌کند که مسیح تحقق و پایانی بر آیین‌های عهد عتیق است که دیگر ادامه‌ی آنها لزومی ندارد، اما اهمیت پیام‌های آنها را حفظ می‌کند. عبرانیان ۹: ۱۹، به ناکافی بودن زوفا به همراه سایر عناصر قربانی‌های عهد عتیق اشاره می‌کند تا برتری قربانی مسیح را نشان دهد که واقعاً آنچه را که تمام آیین‌های عهد عتیق تنها پیش‌بینی می‌کردند، به انجام رسانده است. هرچند زوفا در زمینه مراسم زمان موسی نیست، اشاره به آن در یوحنا ۱۹: ۲۹ به طور بارزی آن را با قربانی برجسته عیسی مرتبط می‌کند. زوفا که به سرکه آغشته شده و لب‌های خشک شده عیسی را لمس می‌کرد، بلافاصله پیش از اعلام مرگ او، که گفت "تمام شد" (یوحنا ۱۹: ۳۰)، قرار دارد. با این اعلام، هرگونه استفاده تشریفاتی بیشتر از زوفا غیر ضروری شد. با این حال، بررسی زوفا در تصاویر عهد عتیق، چهار واقعیتی را که قربانی مسیح به انجام رساند، برجسته می‌سازد.

رهایی از بندگی

عید فصح نخستین نمونه استفاده از زوفا را نمایان ساخت. اسرائیلی‌ها تحت اسارت سختی قرار داشتند که هیچ کنترلی بر آن نداشته و از آن رهایی نمی‌یافتند. بر اساس وعده‌ی عهدی خود، خداوند آنها را از طریق نمایشی از قدرت مقاومت‌ناپذیرش نجات داد. اما، محور اصلی عید فصح، قربانی یک بره‌ی بی‌عیب بود که به عنوان جانشین برای نخست‌زادگان انتخاب شد. بره به نشانه اجرای عدالت الهی کشته شد و خورش به منظور کفاره‌ی خشم الهی ریخته شد. در آن شب، خون فراوانی ریخته شد، اما نه فقط خون بود که رهایی آورد، بلکه نحوه‌ی استفاده از آن خون بود که مهم ارزیابی می‌شود. در اینجا، زوفا نقشی کلیدی بازی می‌کند. اسرائیلی‌ها موظف بودند زوفا را به خون فرو ببرند و آن را بر دیواره‌ها و بالای درب‌ها بپاشند (خروج ۱۲: ۲۲). هر جایی که خون به کار رفت، رهایی حاصل شد. این مستقیماً به مسیح، عید فصح ما، اشاره می‌کند که به عنوان قربانی برای ما

فدا شد (اول قرن‌تینان ۵: ۷). زوفا به ویژه به ما یادآوری می‌کند که نه تنها حقیقت تاریخی مرگ مسیح، بلکه استفاده از خون اوست که ما را از قدرت و بندگی گناه رهایی می‌بخشد.

پاکسازی از گناه

استفاده‌ی بعدی از زوفا در رابطه با پاکسازی از جذام است (لاویان ۱۴). جذام نوعی بیماری سطحی بود که هم بر پوست و هم بر دیواره‌های ساختمان‌ها تأثیر می‌گذاشت. این، تصویری آشکار از طبیعت آلوده‌ی گناه بود که انسان را از خدا جدا می‌ساخت (اشعیا ۵۹: ۲). جذامی‌ها مجبور به قرنطینه و جدایی از جماعت عهد بودند. با این حال، برای جذام و همچنین گناه، درمانی وجود داشت. به زوفا و مراسم قربانی پرنده نگاه کنید. یک پرنده کشته شده و خورش با آب مخلوط می‌شود، در حالی که پرنده‌ی زنده پس از غوطه‌وری در مخلوط خون آزاد می‌شود. سپس کاهن زوفا را در این مخلوط فرو می‌برد و با آن بر بیمار شفا یافته از جذام پاشیده و اعلام می‌کند که او پاک و آماده‌ی عبادت در خیمه است، جایی که خدا با قوم خود ملاقات می‌کرد (لاویان ۱۴: ۱۱). این مراسم زوفا و دو پرنده، به طور مستقیم به عیسی اشاره دارد، خون او ما را از هر گناهی پاک می‌کند (اول یوحنا ۱: ۷).

شکست دادن لعنت

مرگ، نهایی‌ترین نتیجه‌ی گناه و بالاترین تجلی نفرین است. وجود مرگ در حوزه‌ی زندگی، یادآور دائمی آن آخرین دشمن بزرگ است. استفاده بعدی از زوفا، راه حلی برای مشکل ارائه می‌دهد. اعداد ۱۹، روش مقابله با لعنت مرگ را توضیح می‌دهد. طبق دستور، یک گاو سرخ رنگ پاک، باید کشته شود و به طور کامل در خارج از لشکرگاه سوزانده شود. خاکستر آن نگهداری می‌شد و با آب مخلوط می‌گردید تا توسط زوفا بر هر شیء یا هر کسی که از طریق تماس با یک مرده آلوده شده بود، پاشیده شود. این تطهیر تشریفاتی با زوفا به شکل واقعی و کامل شکست لعنت گناه توسط عیسی اشاره دارد (مراجعه به عبرانیان ۹).

بازگردانی

دعای اعترافی داوود در مزمور ۵۱: ۷ («مرا با زوفا پاک کن تا طاهر شوم»)، به طور تمثیلی اهمیت الهیاتی زوفا را خلاصه می‌کند. گناه داوود او را از مشارکت با خدا محروم کرده بود، و با آگاهی از اینکه تنها زوفا می‌تواند این مشارکت را بازگرداند، ایمانش به تطهیر به وسیله‌ی خون قربانی را بیان داشت. در نتیجه، ما باید به خون عیسی متوسل شویم تا بخشش گناهان و لذت بخشی از همنشینی دوباره با او را تجربه کنیم (اول یوحنا ۱: ۷، ۹). در زوفا، چیزهای فراتری از آنچه به چشم می‌آید، وجود دارد.

این مقاله در مجله **تیبیل تاک** منتشر شده است.

دکتر مایکل پی.وی. برت، معاون امور علمی، رئیس دانشگاه و استادیار عهد عتیق در دانشگاه الهیات اصلاح شده پیوریتن در گرند ریپدز، میشیگان فعالیت می‌کند. او به عنوان نویسنده‌ی چندین اثر از جمله «شروع با موسی: راهنمای کشف مسیح در عهد عتیق» و «حکمت برای زندگی: ۵۲ مراقبه از عهد عتیق» شناخته می‌شود.